

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 6 órakor.

Nagybecskerek, 1905.

XXXIV. évfolyam. 148. szám.

Hétfő, július 3.

Véres termés.

Nagybecskerek, július 3.

Mindenféle aranykalászszal ékesek a rónák, a nyári nap forró érlelő tűzében villogva csapnak a kaszák le s úgy kellene lenni, hogy mindenütt áldás fakadjon a kaszavágás nyomán . . .

Es mégsem így van mindenütt. A Dunántúlon véres termés dől le a mezőkön a kaszák alatt. Az aratók forronganak, csendőr és katonaszurony arat helyettük s a magfárak helyett börtönök telnek.

Szörnyű elképzelni, mivé fajulhat a megvadult tömeg, ha még egy pár napig tart és terjed az izgalom. S éppen ebben az esztendőben, amikor az elemek és a jószágos természet megkönnyültek rajtunk s bő természettel árasztották el földjeinket! Igaz, hogy azokon a vidékeken, ahol a sztrájkzavarok kitörték, a tulajdos eszések sok kárt okoztak s amily mértékben a termés ott romlott, oly mértékben csökkent az aratók része is, jóval azon alul, amit a szerződés megkötésekor reméltek. A baj főoka azonban nem az, amit az eszések ez évben okoztak, hanem sokkal mélyebben fekvő.

Azt hisszük nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy az idén jórészt a politika érlelte meg a véres termést.

Azok a bizonyos agitátorok, akiknek kenyeré a népszenvédelek fölkorbaolása, hogy az anarhikus zavarban halálszának, fölhasználták a maguk céljaira az idén a politikát s lelketlen agitációjukba politikai motívumokat keverték. Fájdalom, alkalmuk és ürügyük volt rá bőven. Felesztendéje ex-lex állapot van, a kormányhatalom meg van bénítva, a tudatlan nép látja, hogy felfordult minden; nincs tekintély, nincs rend, hirdetik, hogy ellent kell állni minden intézkedésnek; a paraszt látja és hallja, hogy az urak lázban vannak s megtagadják az engedelmséget fölfelé,

hát levonja a konzekvenciákat a maga esze szerint, ahogy véresszáju demagógok a fülebe rágják. Ha a törvény már nem parancsol, ha ad't nem kell már fizetni, katonát nem kell állítani, a kormány rendeleteit végre nem kell hajtani, akkor miért kelljen éppen neki az ő kötelezettségeihez a végsőig ragaszkodni. O is élvezni akarja a „kitört szabadságot“ s megpróbálja a maga módja szerint.

Persze, hogy nincs igaza szegénynek, persze, hogy fogalomzavarban van, de a hangulatot felülről kapta, az izgalom reá lett szuggérálva. Nem esoda, ha nem csupán odaterelődik, ahová az urak akarják, hanem oda is, ahová nem akarták. S a tömegszenvédelek felébredése mindig nagy és súlyos veszedelmekkel fenyeget, mert nem tudni, hol és mikor lehet nekik gátat vetni.

Erre is gondoljanak azok, akiket a rend és béke helyreállításának kötelezettsége terhel. A koalíciós többség ne merjen egy pontra szegezze tekintetét, hanem lássa meg, mi történik körülötte az eleven, most folyó életben, a mindennapi keserves létküzdelem mezején s ne engedje, hogy erőnket veszítve, izgalomtól kimerülve, gazdaságilag lerombolva várjuk az ő pörük eldőlését.

Ma még lokális a baj. Gyors és erélyes, de főleg emberséges intézkedéssel elejét lehet venni a sztrájkmozgalom elfajulásának. A földművelésügyi kormány megtette, bizonyára ezennel is meg fogja tenni, ami hatalmában áll, hogy a vészes lángot elfojtsa, a szorongatott gazdáknak segítséget nyújtson s a munkásokat köteleységük teljesítésére bírja. Már ma valamivel nyugodtabb a hangulat, a fenyegetett vidékeken mégis csak kezdenek munkába állni s lehet, hogy Péter-Pál napjának szomorú eseményei nem nyernek ezentúl folytatást. De a tüzláng, mely felcsapott, rávilágított a veszedelemre. Ha a

veszedelem e pillanatra mulóban is van, ne feledjük, hogy a zsarátnok mindig ég s hogy a szenvédelek és izgatások szele minden pillanatban újra lángra lobbant-hatja.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Július 10. Közig. bizottság.

— Uj közjegyző. A m. kir. igazságügyminiszter dr. Gémesi Imre bíldi lakos. kir. közjegyző-helyettes Billédre kir. közjegyzővé nevezte ki.

— Az iparhatóság ülése. Nagybecskerek város iparhatósága szombaton délelőtt dr. Perisics Zoltán polgármester elnökléssel ülést tartott, amelyen Weiserschan Mihály tejcsernok felállítására, Bergenthal Albert kézmű- és rövidáru-kereskedésre, Schneider József szatocsüzletre, Polgár József pedig mészolómesterségre kapta meg a szükséges iparendélyt. Az iparhatóság ezeken kívül még több folyó ügyet is intézett el.

— Primíciák. Tegnap a következő felszentelt lelkészek tartották első szentmiséjüket: Martin Aurél Sándorháza, Herresbacher Dénes Torontápadén és Mihajlovics Gyula Gyöngyösön.

— Esküvő. Diszes esküvő folyt le szombaton délután Nagybecskereken. Ugyanis akkor vezette ottár elé Herzog Gusztáv tekintélyes drozdai kereskedő néhai Giffinger Adolf dunagőzhajózási tisztviselő bájos és szeretetreméltó leányát, Irma kisasszonyt. A polgári esketést, melyet dr. Perisics Zoltán polgármester végzett, délután fél öt órakor volt az itteni áll. anyakönyvi hivatalban, a honnan az ifjú pár a róm. kath. plébániatemplomba ment s ott Brunner Jakab helyettes-plébános adta az egyház áldását az ifjú párnak. A fiatal házaspár még a tegnapi nap folyamán nászutra kelték.

— Adomány a Dmékének. Módos község képviselőtestülete, Nikolajevits István jegyző

A „TORONTÁL“ tárcája.

Fúit.

— Csakugyan utazik? — kérdi a férfi az előtte álló leányt.

— Igen, — feleli alig hallhatón.

— De hát miért? Maradjon még egy-két hétig. Az idő kedvező s aztán nincs is miért hazasietnie. Maradjon! esegve néz! — Kérom, maradjon!

— Nem, nem! lehetetlen! utaznom kell . . . kell! érti: kell. — Küzd zavarával. Arca ég; szemei fénylenek; keble hevesen hullámozik. Lassan, vontatva nyújtja kezét. Nem néz reá; szemeit lehunyja. — Isten önnel.

A férfi csakhogy ép érinti a piciny kezét. Villámszikrák csapnak át egyik kézből a másikba. Megrázkódnak. Lépést hátrálnak. A leány szó nélkül megfordul, az ajtóhoz közeledik. A férfi némán, mozdulatlan áll. Arcán kétségbeesett fájdalom honol. Szemei a leány alakján tapadnak. Mintha fel akarná szivni, miként a napsugár a vízcseppet. A leány megérzi e tekintetet, hirtelen visszanez. Arca holtra válik: fel-tűnt előtte a való.

— Tehá ő is? nemcsak én — — suttojják lázas ajkai s mintegy hipnotizálva tesz egy lépést előre.

— Olga! — kiáltja fojtott hangon a férfi.

A leány magához tér. Ijedten, védőleg terjeszti ki karjait.

— Csitt! az ég szerelméért, szót se! Isten önnel örökre!

Gyorsan az ajtóhoz megy és kisiét.

Megy, megy; mind jobban siet; fel a hegyre,

fel a bérctetőre. Csak el, el, az embereknek bohókásan vig köréből. El magányba, hol a szemében felvilágító könyvet nem látja senki, hol a sebzett szív jajszavát nem hallja senki.

Szinte futva megy és a tövises ruháját megszakgatják, a faágak arcát megvérezik, haját összekuszálják. Ő nem lát, nem érez semmit. Lelkében vihar tombol. Átkozza sorsát, hogy miért kellett ép vele találkoznia? Miért? Százszor is elkérdi s nincs rá felelet.

Összezuva roskad egy kőhalomra. Szenved és fájdalomra nincsen ir. A lelki vihart egymagának kell végigküzdenie. S mi lesz aztán?

Örökös ősz!

Szürke égbolt nehezedik reá. Vigasztalan, megmérhetlen hosszú, egyhangú napok, hónapok, évek. Számára nem lesz több ibolya, illatos tavasz. gyümölcsöt érlelő napsugaras nyár.

Hideg, szomorú ősz!

Egyedül, elhagyatva az élet zord mezején! Egyedül!

Összeborzong. Kezeit összekulcsolva tekint az égre. Sőtét, terhes felhők cikkáznak. Egy-egy villám pillanatra lángba borítja az eget. Dörgés moraja hangzik, tiszter, huszszor; eleintén erősen, azután gyöngén, mind halkabban, végül mint egy sóhaj vész el a nagy mindenségben.

Ismét derült, kék az ég; a nap diadalmasan árasztja sugarait; fényben fürdik a bérctető.

Elült a vihar, csak a lány szivében dul tovább. Sápadt arcában, mint két hatalmas golyó, világít szeme. Homloka borult.

— Olga, — hangzik hirtelen s a férfi eléje toppan. Olga, miért fut előlem?

— Ne kérdeje! — feláll s távozni akar.

— Maradjon! — kiáltja parancsolóan a férfi.

— Hallgasson meg!

— Nem lehet! nem szabad meghallgatnom!

— Maga szenved, én is szenvedek; lát-hatja. Maga szeret s én . . .

Hirtelen közbevágt a leány:

— Ha irgalmat ismer, ne folytassa! bűn, vétek ez a szerelem.

— Haha! vétek e szerelem? Miért adott Isten érvő szivet? Miért, ha nem szabad szeretni? Napok óta küzdök, mint maga. Érzem: tovább nem bírom. Szeretem oly szenvédellyel, mely nem ismer akadályt, melynek semmi törvény sem szent. Maga is ily szenvédellyel szeret, szenved, miként én. Ez állapot tühretetlen. Isten is minket egymásnak teremtett!

— Maga örült, hogy így beszél! felesége és gyermekei . . .

— Feleségem? — jaidul fel fájdalmasan.

— Ő csak gyermekeimnek anyja. Beteg roncs, ki azért van e világon, hogy életemet megkés-serítse. E pillanatban vagyok a legboldogtalanabb és legboldogabb. Feleségemet azért vettem el, hogy gyermekeimnek nevet adjak. De szeretni őt? ez egyszerű, közönséges teremtet? . . . Hogy a sors magával összehozott, tudom, mi a szerelem. Érzem: lelkünk egybeforrott. Olga, legyen enyém!

Szenvedélyesen karolja át. A lány feje vállára hanyatlik. Szemeit lehunyja. Mert oly édes a szeretett karjai között megpihenni; meleg, jóleső érzés járja át tagjait. Repülnek, repülnek a végtelenségbe. Napsütötte virágos tájak, hólepte óriás hegyormok maradoznak mögöttük. Ismeretlen, csodás világ! Csak ők ketten kar-karban, ajk-ajkon . . . oh mily boldogság!

Büvös, vonzó ez álom, de jaj! csak álom . . .

Im ott, a távolban, gyászos, sápadt nő, kar-ján gügyögő gyermek, mellette két szőke apróság.

indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületbe mint parloló tag, 200 koronával belép és ezen összegét évi 40 koronás részletekben törleszti.

— **Iskolatársak találkozója.** Lélekemelő ünnepség folyt le tegnap délelőtt Nagybecskerekben, a kaszinóban, ahol találkozókat adtak egymásnak azok, akik 20 évvel ezelőtt a nagybecskereki főgimnáziumban érettségi vizsgát tettek. A találkozó nemcsak azok vettek részt, akik együtt maturáltak, hanem azok is, akik akkoriban bármely évfolyamban együtt látogattak az iskolát. A találkozózt megelőző napon, vagyis szombaton este a Rózsa-szállóban társas-vacsora volt, amelyen az iskolatársak nejeikkel együtt jelentek meg, tegnap délelőtt pedig dr. Várady Imre országi képviselő lakásán volt a találkozó, ahonnan felkeresték volt tanáraikat, nevezetesen Zaka Gyulát, Herr Ödönt, Streitman Antalt és Harzer Józsefet. Délben a kaszinóban bankettet rendeztek, amelyen a következő iskolatársak vettek részt: Bence László, gyógyszerész Perlasz, dr. Deutsch Simon, ügyvéd Budapest, dr. Jarmaczky Sándor, kir. közjegyző, Ujpest, Meleghy Gusztáv, honvédszázados Szatmár, Kuhn János, végrehajtó Makó, Preller Nándor, városi tisztviselő Pancsova, Pozojevič István, közs. jegyző Neuzina, Weinhardt Ignác és Fischer Mór, Perlasz. A nagybecskerekiek közül résztvettek: dr. Várady Imre, Strusz Szerafin, dr. Kardos Samu, Eckstein János, Hiller Arnold, Praschák Gyula, Fröhlich Lipót, dr. Kuszting János, dr. Iványi Mór, Szabó István, Szebasztian Viktor, Zsiross Imre, Emanuel György. A banketten, melyen a tanárok is részt vettek, számos sikerült felköszöntő hangzott el.

— **Műkedvelői előadás.** A kereskedelmi alkalmazottak országos szakegylete tegnap este a városi színházban műkedvelői előadást rendezett, a melyen másodszer adták elő Géczy Istvának a „Gyimesi vadvirág” című háromfelvonásos népszínművét. A közönség, a jótékony célra való tekintettel, ez alkalommal is szép számmal látogatta meg az előadást, a melyen dr. Dollimanic Lajos és neje is részt vettek. Az egyes szerepeket ugyanazok játszották, mint a mulkor, azzal a különbséggel, hogy Fábian Gyurka szerepét ez alkalommal Fodor Andor, a Magyar Színház tagja, a harangozó szerepét pedig Brunet József adta, akiket a többi szereplőkkel együtt zajosan megtapsoltak.

— **Községi tisztújítások.** Törökkanizsán, mint lapunknak jelentik, a múlt héten volt az általános tisztújítás. A tisztújításon a bírói állásra nagy többséggel Bálint Károlyt választották meg, a ki a múlt ciklusban is bírája volt a községnek. Másodbíró ismét Perkucsin Milán lett. A közigazgatási állásra öt jelölt közül Ugri Jánost választották meg. Pénztáros egyhangulag ismét Galliena Frigyes lett. Esküdtek Tószegi

Az asszony nő, nő... óriás, miként a hegy. Kezét magasra emeli, ajkáról mennydörög:

— Tolvaj! légy átkozott!!
Ijedten sikolt fel a leány.

— Nem, nem, soha!
— Soha? — hajlik feleje a férfi. — De ha ő meg — — —

A leány rémülten tekint az arcába, kezét a férfi szájára tapasztja.

— Ne mondja, mi ajkán lobog. Oly válaszfal emelkedik közöttünk, mely le nem rombolható.

— Elöttem akadály nem létezik! kiáltja szenvedélyesen a férfi. — Jöjjön, menjünk messzire, legyünk boldogok! Erősen magához szorítja.

A leány hirtelen, vad erővel szabadítja ki magát az ölelő karok közül. A férfit messze eltaszítja. Arca lángol, ajkai remegnek.

— El, el! ez kárhozat! más boldogtalanságán boldogságom nem épülhet.

Egyenesen, büszkén áll. A férfi megösszeesve, lehajtott fővel, leeresztett karokkal. Megvan szegényítve. Érti! kettőjük között a leány az erősebb. Szenvédélye, vadul száguldó vére fölött nem ur. S im a leány, e gyöngye teremtés, tud uralkodni önmagán.

Féltve emeli fel szemét.

— Bocsanat! — kezeit kéréleg terjeszti ki. Kezeik reszketnek, midőn erősen összekulcsolódnak. Szemeik végtelen keservvel mélyednek egymásba. Tekintetükben kielégíthetlen vágy nyilatkozik meg. E pillanatban a szerelem minden keservét átéli.

Fuite...

A leány lassan, gyöngéden vonja ki kezét. A férfi némán, mélyen meghajol és eltávozik.

Hofbauer Olga.

Károlyt, Kása Józsefet, Osztain Lyubomirt és PerkucsinNenádöt választották meg.— Torontál-józseffalván bírónak szavazattöbbséggel Szódi Miksát, másodbírónak Berninger Mátyást, pénztárosnak Vlahov Emilt, közigazgatási bírók Sándor Mihályt választották meg. Esküdtek lettek: Tóth János, Csobanov Valta, Horváth Pál, Szódi László. — Szerbcsanádön június hó 28-án volt Hadfy Károly főszolgabíró elnöklésével tisztújítás. Az üresedésbe jött községi irooki állásra Friedrich Jakabot választották meg egyhangulag. Ugyanekkor ejtették meg a megfelelőbb közigazgatási és esküdti állásokra a választást. Megválasztották közigazgatási: Jug Péter, II. od esküdté Oberkner Uros, III. ad esküdté Muntján Gligor, IV. ad esküdté Bojta Maila.

— **Uj lap.** Pancsován dr. Graber László ügyvéd „Délvidék” címen egy új magyar politikai hetilapot fog kiadni. A lap vasárnapoként jelenik meg. Csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy Versecen egy „Délvidék” című lap jelenik meg, (Perjéssy Lajos szerkesztésében) felreértések elkerülése végett jó volna tehát a lapnak más címet adni.

— **Uj tanítók.** A temesvári áll. tanítóképzőben tegnapelőtt hirdették ki a tanítóképesítő vizsgálatok eredményét, mely ritka fényesnek mondható. Az ötvenhat jelölt közül ugyanis mindannyian tanítói oklevelet nyertek.

Az új tanítók névsora — köztük tizenkilenc kántor — a következők: Ankuczi Milán, Anzoltai Alajos, Asztalos Lajos, Bálint András, Basler József, Bayer Oszkár, Borancs János, Bratán Péter, Puxbaum György, Döngö Ferenc, Engels Ádám, Fekter József, Fodor György, Frank Antal, Frey János, Fuchs Jakab, Fuchs Péter, Gazóli János, Gerber Károly, Geyer József, Gilde József, Glasz János, Grozav Vazul, Halász Miklós, Haman János, Henlein János, Jovanovity Milorad, Kapitány István, Kern Sándor, Klekan Coriolan, Klug Miklós, Krambo Mihály, Kozak Tivadar, Kühn Jakab, Lamesfeld Péter, Mihailovicu György, Miloi Döme, Moisi Sándor, Murgu Tivadar, Oltean Miklós, Posta Lajos, Réb Vilmos, Richter Antal, Rintche Mihály, Sarró Gyula, Schmitz Mátyás, Serbu Illés, Szeifort Vilmos, Terzin Erájas, Tix Miklós, Tóry Győző, Varga Ferenc, Varga Imre, Weber Lőrinc, Winter Daniel.

— **Hatalozás.** Egy közismert, régi polgár halálhírelt vesszük: Wessely József szombaton délelőtt hosszú betegség után 62 éves korában meghalt. A megboldogult hosszú ideig főpincére volt a „Magyar Király”-szállónak, majd később önálló üzletet folytatott. Szorgalmas, előzékeny, megbízható ember volt, abból a realis fajtából való, mely hova-tovább egészen kivész. Wesselyt tegnap délután temették el nagyszámú gyászközönség jelenlétében.

— **Agyencsapta a villám.** Kisoroszon a napokban nagy zivatar dühöngött, miközben a villám lecsapott a herét kaszáló Kéri István 37 éves napszámot agyencsapta. A villám a fejét érte és rögtön halált okozott. Kéri épea 5 nap előtt temette el nejét s így három kis gyermek egy hét alatt vesztett el apit és anyát. A villámcsapás helyétől mintegy 30—40 méterre álló embert a légnomás a földhöz vágta, aki eszméletét veszítette s azóta mindig zavart állapotban van; egy harmadik ember leesett a kocsi-ról, de baja nem történt.

— **Nagy tűz.** Mint Kanakról jelentik, ott szombatról vasárnapra virradó éjjel Molnárné Preschl Irma földbirtokosné tanyai épületei kigyulladtak és porrá égtek. Nagy a gyanu, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett és azért a legszélesebbkörű nyomozás van folyamatban. Az épületek 77.000 koronára voltak biztosítva.

— **Turóval megmérgezett család.** Damjanov Rafael módosi földművelő a napokban este öttagú családjával turót evett vacsorára, melyet Knezsev Péra juhásztól vett az nap. Vacsora után a család egyik tagja a másik után annyira rosszul lett, hogy orvosi segílyt kellett igénybe venni. Az orvos mérgezést konstataált és ellenszerekkel sikerült neki a családot megmenteni. A vizsgálat folyamatban van.

— **A fürdés áldozata.** Baity Vitályos törökkanizsai borbélyeség a minap fürödni ment Törökkanizsán a Tiszának a zsilip körül elfekvő részére két társával együtt. Alig uszott néhány méternyire a szabad Tiszában, amikor társai észrevevették, hogy hirtelen alámerül. A boldogtalan ugyanis örvénybe került, amely villámgyorsan huzta le a mélybe. Azonnal keresni kezdték, de még ezideig nem találták meg holttestét.

— **Furcsa társaság.** A „Szegedi Napló” írja: Rozier Jakab nagybecskereki kiskereskedő Budapestről gyalog indult meg hazája felé. Utközben egy állítólagos színész nő és egy pincér csatlakoztak hozzá. Egy darabig együtt mentek, de miután a két jövevény a szegény grájzlerit kifosztotta, elváltak utaik. Rozier itt rekedt Sze-

geden, mert nincs egy garasa sem, hogy tovább mehessen. — (Nekünk egy Rozier nevű kereskedő létezéséről nincs tudomásunk. A szerk.)

— **Elveszett szombaton,** e hó 1-én este a nagy-kikindai pályaudvartól a Nádor-utcaig vezető kocsi-uton egy finom fekete, rövid női felsőkabátka. A megtaláló kéri, hogy azt, esetleg illő jutalom ellenében, a lap kiadóhivatalába beszolgáltatói sziveskedjék.

Irodalom.

* **Az Uj Idők** jelenti olvasóinak, hogy legközelebbi számában két új regény közlését kezdi meg. Az egyik a magyar társasélet tarka színpadán játszik. Fürgé tollrajzzal jellemzi annak egy oly oldalát, amely bár lebilincselőn érdekes, mindaddig még nem akadt írójára. A problémát, amely mélyen belevág a magyar társaséletbe, most Farkas Pál mutatja be a regény színes keretében. Címe: „Szappanbuborékok.” A másik regény szerzője Wildenbruch Ernő, az európa-szerte ismert nevű író „Semiramis” című műve, amelyet művészi fordításban közöl, szintén a modern élet tükröképét mutatja egy bonyolult szerelmi történet keretében. Az Uj Idők a jövő számban kezdődő új félévben is legjobb íróink műveit viszi a magyar család olvasó-asztalára. Műdjában van a szépirodalom barátait Herczeg Ferenc (szerkesztő), Gárdonyi Géza, Szomabázy István, Ambrus Zoltán, Bársony István, Szikra, Lovik Károly, Zódi Márton, Heltai Jenő, Lőrinczy György, Szaboleska Mihály, Endrődi Sándor, Farkas Imre, Harsányi Kálmán s mások új műveit közölni, amelyekhez még a szerkesztőség tagjainak Farkas (Wolfner) Pál, Lyka Károly, Malonyai Dezső, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond és Tábori Róbert s irodalmunk minden számottevő munkáinak legszebb művei járulnak. Horkayné ő nagysága ezentul is sűrűn keresi föl az Uj Idők hasábjait, hogy elmés megjegyzéseivel kíséje a hét eseményeit. Hazai művészeink legismertebb neveivel ezentul is sűrűn találkozik majd az olvasó, szép munkáik egész sorának közlését biztosította a lap számára. Szerkesztői üzeneteiben pedig szívesen szolgál felvilágosítással minden hozzáintézet kérdésre. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 10. Eelfizetési ára negyedévre 4 korona.

* **A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar”** ezzel a július elsejével megjelent tizenharmadik számával megkezdte második félévi pályafutását, melynek során új és érdekes könyvsorozat fog közölni a községi, megyei és pénzügyi közigazgatás köréből. Ebben az új füzetben épen ezen nyári, száraz évadban felette aktuális kézikönyv közlése kezdődik. Címe: „A üzrendészet kezelése a közigazgatási hatóságok által”. Írta: Nagselymosi Szabó Ferenc, Torda-Aranyos vármegyei tűzrendészeti felügyelője. Ennek az új füzetnek „Döntvénytári” része is gazdag és változatos. A közigazgatási tisztviselők fegyelmi eljárására vonatkozó tizenhat igen érdekes és tanulságos belügyminiszteri elvi határozat közölteik. Ezenkívül a belügyminiszternek a betegsegélyző pénztárak utalványaira; a községi jegyző lakberére, az új törvényhatósági tagok behívására; a pénzügyminiszternek a vételárbiztosítéknak illetékmentességére, a kereskedelmi miniszternek a házi kenyérsütés ipari jellegére; az üzletvezetőnek katonáskodás esetén való állítására; az ács, kőműves és kőfaragó munkákra nézve a képesítés igazolására vonatkozó miniszteri rendeletek és a királyi Curianak az osztatlan közös tulajdonról képező községi legelőnek felosztására; a papi hagyatékból származó szegényalap képviselőre vonatkozó elvi jelentőségű iületek foglaltatnak a füzetben, melynek főlapj egy egész sereg kérdésre közöl feleletet. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar”-ra, míg a készlet tart, elő lehet fizetni visszamenőleg 1905. január 1-től is. Ez esetben az eddig megjelent műveket hiánytalanul elküldik az új előfizetőknek. Mutatványszámokat szívesen küld a szerkesztőség. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytar” előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy hóra 1 korona. Az előfizetési díjakat legcélszerűbb a szerkesztő és kiadó: Dr. Dolencz József ügyvéd, Budapest, VIII., József körut 74. sz. címére küldeni.

* **A lélek megsemmisülésének,** a nirvánának az elérése volt Buddha tanainak az alapja. Amikor a lélek annyira jut, hogy többé semmi vágy nem ösztökéli, akkor halála után nem tér többé vissza a földre, hanem belemerül a megsemmisülésbe, ahol nincs szenvedés. Amíg a lélektől a földi élet alatt a vágy ki nem hal, addig a lélek folyton visszatér, új alakban és újra szenved. Ez a Buddha-vallás alapeszméje, melyet érdekesen ismertet a Világ Történelme e heti száma, mely a hindu világ élet, történetét és szokásait írja le. A Világ Történelméből kívánatra ingyen küld mutatványszámot a Világ Történelme kiadóhivatala, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

Fejérváry báró tárgyalásai.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszéltek, Fejérváry Géza báró még tárgyalni akar azokkal a vezető politikusokkal, akikkel még nem tárgyalt, sőt olyan képviselőkkel is tárgyalni óhajtott, akik nem tagjai a vezérő-bizottságnak.

A vezérő-bizottság ülése.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) A vezérő-bizottság szerdai ülését hir szerint elhalasztják. Erre állítólag maga Fejérváry kérte volna fel Kossuthot, aki azonban határozottan nem nyilatkozott s azt mondta, hogy holnap ad feleletet.

Aradvármegye ellenállása.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Aradvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartott ülésén elhatározta, hogy a kormány rendeleteit nem veszi tekintetbe, a tisztviselőknek a rendeletek végrehajtását megtiltja, sem adót nem szed be, sem ujoncot nem állít.

A király nyári útja.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vasárnapi lapokban ismét közlik, hogy a király július 2. és 10-ike között Gödöllőre érkezik. Illetékes helyről jelentik, hogy e hírek teljesen alaptalanok s hogy ő felsége már e napokban Ischlbe megy, ahol a nyár végéig marad.

A bonyhádi választás.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Szegszárdról jelentik, a központi választmány a bonyhádi választást július 12-ére tűzte ki. Jelöltek: Weber János és Schwätz Antal függetlenségiek.

Az aradi főispán lemondása.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, Aradvármegye állandó választmányának legutóbbi ülésén Urbán Iván Arad város és vármegye főispánja hivatalosan bejelentette távozását, amit a választmány tagjai sajnálattal vettek tudomásul. A főispán már beadta lemondási kérvényét s míg a király helyébe más főispánt nem nevez ki, szabadságra ment.

Az orosz-japán háború.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. táv.) Londoni jelentések megerősítik, hogy a mandzsuriai harctéren Oyama és Linevics között tárgyalások folynak a fegyverszünet dolgában.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint New-Yorkból jelentik, a béketárgyalásokat még e hó folyamán meg akarják kezdeni Washingtonban.

Az orosz forradalom.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, Constanza román kikötő-városban óriási szenzációt keltett, hogy tegnap este 7 órakor odaérkezett a „Knyaz Potemkin“ orosz páncélos hajó két torpedóval s messze a kikötőtől horgonyt vetett. Boleszku ezredes és Negru őrnagy kikötő-parancsnok a Potemkinre mentek, mely üdvövésekkel köszöntötte őket. A román tisztek eleinte nem tudták, hogy kikkel beszélnek, mert az orosz tengerészek egyenruhájáról rangjuk le volt tépve, később azonban a matrózok szónoka kijelentette, hogy ők a Potemkin fellázadt legénysége. Élelemért jöttek s azután tovább mennek. Eszerint a Potemkin elmenekült Krieger tengernagy elől.

Budapest, július 3. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bukarestből sürgönyzik: A „Knyaz Potemkin“ dél felé vonult, de később megfordult és újra megállt Constanza előtt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1905. július 3.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	100 kilogr. ára		100 kilogr. ára	
	Kilós kor-tól	kor-ig	Kilós kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	80	17.25
Pestvidéki új	76	—	80	16.95
Bánsági új	76	—	80	16.90
Bácskai új	76	16.30	80	16.45
Rozs elsőrendű				13.50
„ másodrendű				13.30
Árpa takarmány				13.40
„ égetni való				12.80
„ sörfőzésre való				0. —
Zab				13. —
Tengeri bánsági				12.45
„ másnemű				—
Ropos káposzta				—
„ bánsági				—
Késs				0. —

Határidő-üzlet.

Budapest, július 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai fözsdén az árak jelentékeny mértékben emelkedtek. Déli zártaikor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	15.82
Buza (áprilisra)	16.24
Tengeri (júliusra)	14.96
Tengeri (májusra)	10.66
Zab (októberre)	11.20
Rozs (októberre)	12.74

Sport.

× Galamblovászat Nagyszentmiklóson. Mint Nagyszentmiklósról jelentik, régen volt annyi vendég Nákó Sándor gróf nagyszentmiklósi kastélyában, mint most. A kastélyban időznek ugyanis most Tisza Kálmán gróf és neje Keglevich Erzsébet grófnő, Keglevich Miklós, György és István grófok, Nagy Gyula, Lovassi Ferenc és neje Liphay Ilona bárónő, Liphay Frigyes báró és neje Lázár Margit grófnő és Geörgy Liphay Jolántha bárónő, a kiknek szórakoztatására a vendéglátó gróf a Csanád felé eső „Kis-erdőben“ két napon át galamblovászatot rendez.

× Atlétikai verseny Szegeden. A szegedi atlétikai klub tudvalevőleg július 9-ikén atlétikai és kerékpárversenyt rendez. Ugy a versenyek, valamint az ezeket követő mérkőzés iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik. Már eddig is számos vidéki egyesület jelentette be jövetelét, többek között: Temesvár, Arad, Hódmezővásárhely, Szabadka és Nagyikinda sportegyesületei. Maga a Budapesti Atlétikai Klub 50 taggal lesz képviselve. A rendezőség, Meák Gyulával élén, naponta ülésezik, hogy a verseny sikerét minél inkább előmozdítsa. Nevezések már nagy számmal érkeztek és előreláthatólag az e hó 6-iki zárhatag az egyesület összes versenyzői beneveznek. Az érdeklődő közönség kényelmére tekintettel, jegyek e hó 3-tól kezdődőleg a rendező-bizottság tagjainál előre válthatók.

Közgazdaság.

□ Kiszombori gazdák Törökkanizsán. Mult év tavaszán a törökkanizsai „Gazdakör“ tagjai a kiszombori „Gazdasági Olvasókör“ meghívására kirándultak Kiszomborba, ahol oly szíves fogadtatásban és vendéglátásban részesültek, hogy azt viszonzandók, nyomban meginvitálták a kiszomboriakat Törökkanizsára. A kiszomboriak most tettek eleget a meghívásnak. Mintegy 22 gazda ugyanis mult esütörtökön átrándult Törökkanizsára, megtekintendő az ottani látványokat. A törökkanizsai gazdák, mintegy huszan 8 kocsival elejők mentek az érkezőknek a Tallián-majorig, ahol zászló alatt, lelkes éljenzéssel fogadták a 9 órakor érkező vendégeket, kiket a község nevében Bálint Károly bíró üdvözölt szívélyes szavakkal. Az egész társaság ekkor a Tallián uradalom meghívására a tisztulakban lukullusi reggelihez ült, melyen a nagylelkű háziúr, Tallián Béla nevében Niesz Péterné urnő teljesítette a háziasszonyi szerepet. A lakoma után az uradalom megtekintésére indult a társaság s megtekintették a Máriatelep gyümölcsészetét, az uradalmi tehénészetet, konyhakertészetet, tejgazdaságot, rétöntözést és halastavat. Ezután a gazdák átrándultak a Schulte-majorba, ahol újból vendégs-

kedés következett. A Schulte birtokon megtekintették az uradalom réti földjeit, ahol a remek buza, zabvetések és sikerült paprikaültetvény ámulatra ragadta a gazdákat. Ugyanitt meglepő példáját látták a gőzekezzantás és az igazszantás közötti szembetűnő különbségnek. Bucsut véve a szíves háznéptől, a hosszú kocsi sora lecsapoló-társulat szivattyutelepéhez vonult, ahol Vagner Károly társulati mérnök és Varga László gépész szakszerű magyarázatai alapján megismerkedtek a vendégek a belvízármentesítés előnyeivel. Megtekintette még a vendégsereg a szövetségi gabonarakartát, ahonnan egyenesen a „Gazdakör“ helyiségébe vonult, ahol ebéd volt. Itt számos felköszöntő hangzott el. Felköszöntötték Rónay Ernőt, a kiszombori gazdasági olvasókör elnökét, aki táviratilag üdvözölte a társaságot, majd Tallián Béla volt földmívelési minisztert. Pár perccel azután, hogy elhangzott a Tallián Bélára emelt pohárköszöntő, megérkezett maga Tallián Béla is, Tallián Emil főbíró társaságában, viharos éljenzéssel, zenével, kitörő lelkesedéssel fogadva. Dr. Hódy Antal köszönte meg Tallián Bélának, a kör védnökének a kör iránt mindenkor tanúsított támogatását s a vendéglátást, mire Tallián Béla a társaságot további hasznos munkálkodásra buzdítva, szép szavakban emlékezett meg a közte és Rónay Ernő, a kiszomboriak szeretett földesura között fonálló régi barátságról, kinek egészségére ürítette poharát. Tallián Béla s a fészolgabíró távozásakor ismét megújultak az óvációk s zenező mellett kísérté ki a társaság az illusztris vendégeket. Lakoma után a vendégek Vagner Károly szőlőtelepét tekintették meg.

□ Baromfi-kiállítás Pancsován. Mint lapunknak jelentik, a pancsovai kiállítás feladata az lesz, hogy baromfi köztenyésztési irányukat megismertesse s az érdekelt államokat hasonló akció megindítására buzdítsa. A kiállítás folyó évi szeptember hó 8-án nyílik meg s tart 10-éig. Az állatok díjazásban is részesülnek, miután a pancsovai ipari és mezőgazdasági kiállítás nagyobb összeget, egyes magánosok és a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete is tűzött ki érdemes díjakat. De legfőként a földmívelésügyi magyar kir. kormány fogja az arra érdemes állatokat díjazni. Az előmunkálatok sorányen folynak s országszerte nagy érdeklődés mutatkozik iránta. Az ügyeket a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének titkári hivatala végzi Budapest, Üllői-ut 15, I. 10., a melyhez kérjük a nagy-érdemű közönséget felvilágosításokért fordulni.

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Alulírott, a ki távollétem folytán csak ma szereztem tudomást Demkó Géza urnak a „Torontál“ június 17. számában közzétett nyilatkozatáról, kijelentem, hogy sem nőm, sem én Demkó Géza urat sérteni nem akartuk, s ha ez akarunkon kívül megtörtént, a felett sajnálkozásomat fejezem ki, annál is inkább, mert az félreértésen alapult.

Laudontanya, 1905. évi június hó 30-án.

Makarewicz Arthur.

A fenti nyilatkozat folytán lovagias kötelességemnek tartom a „Torontál“ folyó hó 17-iki számában Makarewicz Arthur urra vonatkozólag közzétett nyilatkozatom felett sajnálkozásomat kifejezni s azt ezennel visszavonom.

Szentjános, 1905. évi június hó 30. án.

(604—1.1)

Demkó Géza.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunkat utolsó útján elkísérték, vagy fájalmunkat részvétük kifejezésével enyhíteni óhajtották, ezúton mondunk hála köszönetet.

(604—1.1)

A Lassner-család.

Legjobb alpesi tejet tartalmaz!

NESTLÉ FÉLE gyermek-liszt.
főülmulthatatlan
gyomorbelegék, diarrhoea, bélhurutban szenvedők számára.
Kapható gyógyszerárak és drogueriákban.
Kísérleti célokra fél dobozok a 1 Korona.
A tisztelt szülőknek próbadobozok és rópiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNAL féle
főraklárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

(450a—6.5)

* Az e rovat alatt közöltéket nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1905 május hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra:
 Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
 Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
 Zombolyáról, Versezről, Alibanárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról:
 Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
 Zombolya, Temesvár, Versez: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibanárra: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.

Ajánlok a közeli mezői munkaidőre csakovai vagy temesvári nagy raktárból kitűnő **szilvapálinkát**

34 koronától feljebb hektoliterenkint.

Purjusz Ignác,

Temesvár-Józsefváros, Fröbl-utca 64. sz.
 (595-18.6)

5508. tkvi szám 1905.

605-11

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak özv. Aranyos Simonné szül. Beria Róza nagybecskereki (felsőmuzslyai) lakosok végrehajtást szenvedők elleni 627 korona 28 fillér tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő nagybecskereki 5244. számú tkvben A + 1-6. sor alatt foglalt, 7663-7664/317. hrsz. 298. ölszámú ház és 600 □-öl területű beltelek 8581-8582/169., 8593/8595/219., 8602-8605/85., 8602-8605/8/190. és 8602-8605/4/3. hrsz. ingatlanok együttesen 2108 korona kikiáltási árban 1905. évi július hó 18-ik (tizen-nyolc) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron

felül ígérte senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók, a kir. kincstár kivételével, tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át, vagyis 210 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magy. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Nagybecskerek város tanácsánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint tkönyvi hatóságnál, 1905. évi május hó 6. napján.

Rektorisz,
 kir. törvényszéki bíró.

Szabad kézből
 eladó
 a melencei-utca 437. számú
—ház—
 igen kedvező fizetési fel-
 ———— tétel mellett. ————
 Tulajdonos:
 Nagybecskereki takarékpénztár.
 (500-x.6)

Eladó 1 pár teljes egyforma

sötét pej

162 cm. nagyságú, 5 éves, szép, könnyű és gyors járásu, nemes származásu, kitűnően behajtott kanca.

Cim a kiadóhivatalban.

607-31

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

Cim a kiadóhivatalban. 529-x.19

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

23-104.62

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Édes must

literje 40 krajcár,

kapható

Zápolya-utca 1. sz. a.
 a ház mesternél.

(601-x.2)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

2542/1905. szám.

602-3.2

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésben levő Basahid körorvosi állásra Basahid székhelyvel pályázat hirdettetik.

A körköz Basahid, Topolya, Nagybikács, Mollyfalva községe tartozik.

Az állással 1576 korona 76 fillér készpénz javadalmazás és szabályszerű látogatási díjak élvezete van egybekötve.

Megjegyztetik, hogy amennyiben a folyamatban levő tárgyalás során Mollyfalva község jogerős határozattal a jelenlegi körből kivételnek, az ennek folytán 121 korona 76 fillérrel csökkenő javadalmazás mellett köteles lesz a körhöz tartozó községekben a körorvosi teendőket elvégezni, miért is az ujonnan megválasztandó körorvosnak a pályázatban ki kell nyilatkoztatni, hogy megválasztás esetén pályázó a feltételeknek magát aláveti.

A látogatási díj:

Basahidon nappal 40 fill., éjjel 80 fillér.
 Topolyán nappal 1 kor., éjjel 2 korona.
 Nagybikács nappal 1 kor., éjjel 2 kor.
 Mollyfalván nappal 1 kor., éjjel 2 korona.

A megválasztott az 1876 évi XIV. t.-c. 145. §-ában előírt teendőket köteles teljesíteni.

A körhöz tartozó községekben Basahidon 4192. Nagybikács n 441, Topolyán 1368, Mollyfalván 936 lélek van jelenleg. Mollyfalva 11.4 klm., Topolya 5.7 klm., Nagybikács 3.8 klm. távolságra fekszik a kör székhelyétől.

A megválasztott orvos köteles a Torontalmegyei orvosok nyugdíj-intézetébe magát felvételni.

Pályázók képesítési okmányukkal szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. é. július hó 25-éig aláírott hivatalnál nyújtják be.

Nagyikindán, 1905. évi június hó 27-ikén.

Főszolgabíró beteg:
 Vogel Dezső,
 tb főszolgabíró.

Trodai gyakornokokul

keres fiatal embereket, esetleg leányokat is, helybeli nagyobb cég. Írásbeli ajánlatok „Gyakornok” jelige alatt e lap kiadóhivatalába intézendők.

(580-x.8)

Egy jó karban levő

Zongora

—jutányos áron—

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

(600-3.2)